

Játékos szövegek, komoly problémák

Biró Árpád Levente *Első felvonás* című, öt egyfelvonásos drámát tartalmazó kötetét az összevont Könyvmaraton – Holnap Feszt első napján mutatták be. A szerzővel **Simon Judit** és **Tasnádi-Sáhy Péter** beszélgetett.

Egy pimaszul fiatal és pimaszul tehetséges drámaíró, dramaturg első önálló kötetével ismerkedhetünk most meg – mondta fölvezetéképpen Simon Judit. Biró Árpád Levente a Szigligeti Színház irodalmi titkáraként rettenetesen sokat dolgozik, minden tevékenységben benne van. Az Élő Várad Mozgalomnak is egyik alapítója. A doktori cím megszerzéséért folytatott tanulmányai szintúgy lekötik ideje egy részét. Ám bármily elfoglalt is, kicsit mintha szántszándékkal odázta volna el első könyvének megjelenését, jegyezte meg Simon Judit.

Biró Árpád Levente, aki Budapestről jelentkezett be az online rendezvényre, elmondta: az első kötet valamelyest hivatalosan is íróvá avatja az embert, és ez óriási felelősség. De az is elmondható, hogy a drámák nem a fióknak íródnak. Több lehetősége is adódott Biró Árpád Leventének, hogy kipróbálja, megtapasztalja, előben hogyan működnek a drámaszövegei. Ezek az alkalmak győzték meg arról, hogy e drámaszövegek érdemesek a megjelenésre.

Tasnádi-Sáhy Péter fölvetette: a drámák nem a könyveknek készülnek, de mégis az irodalom részeként tartják számon őket. Biró Árpád Levente pedig szolt arról, hogy az ember változik az évek során, ahogyan az érdeklődési köre is alakul. Legfrissebb témái között a színházi megvalósítás körülményei találhatók, ezekre reflektál. Érdekl, hogyan tud a szöveg élővé válni.

Mint elhangzott: Biró Árpád Levente kötődik a kilencvenes évek magyar drámairodalmához, az pedig az erősen realista alapokon nyugvó színházi hagyományhoz. A szerző elmondta: valóban sokat olvasott ezektől az íróktól (Egressy Zoltán, Háy János, Parti Nagy

Lajos, Székely Csaba stb.), az ő szövegeik segítségével kigyakorolta a formákat. Hozzáfűzte: utóbbi drámatörekvései eltávolodtak ettől az irányzattól. „Azt a színházat szeretem, amelyben pimaszul játszanak a szövegekkel színészek, rendezők, dramaturgok.” A nagyon kompakt történetek nem alkalmasak erre. A szerző továbbá hangsúlyozta: szeret csapattal közösen létrehozni alkotásokat, nem foglalkozván a klasszikus színházi szerepekkel. Amikor például megírta az *Apokrif Ady-versek – avagy a költő szíve helyén átmeneti zengeráj üzemel* című drámaszövegét, rendezői ambíció is volt benne. Dalokat, fényeket stb. is elképzelt egy-egy jelenet megírásakor. (Az ebből készült előadás éppen a Várad Kulturális Folyóirat és a Holnap Kulturális Egyesület jóvoltából jött létre a tavalyi Ady-év alkalmából szervezett *Drámakihívás* keretében; a produkciót a Szigligeti Stúdióban láthatták az érdeklődők.)

Biró Árpád Levente játékos szövegeiben meglehetősen komoly problémákat boncolgat. Foglalkoztatja mindaz, amit a környezetében tapasztal. Ha nem is próbál megoldást találni a gondokra, szeret utánajárni annak, hogy mi befolyásolja emberi viszonyainkat. Ilyen a menni vagy maradni témája, kérdése is. A szerző is megtapasztalja ezt, hiszen Várad és Budapest között „ingázik”. Receptötlet a maradnira nincs. Ám csak hittel lehet csinálni mindent. Erős a kisugárzása Nagyváradnak. „Ha az ember fél lábbal máshol van, akkor is haza kell térti időnként ahhoz, hogy önazonosak legyünk.”

A kötetet Szűcs László szerkesztette. A borítótérket Ozsváth Zsuzsa készítette. Az előszót Novák Eszter rendező, a Szigligeti Társulat művészeti vezetője írta. Ajánlójában a többi között ez olvasható: „a szerzőt érdekli az élet, érdekli, hogy kik a honfitársai, érdekli a közös sors, a gyökerek. Megérti, átéli és vitatkozik vele. Van hozzá humora, van hozzá empátiája. Ebből a kettősségből fakad egyik erényük ezeknek a szövegeknek, nevezetesen, hogy pengeélen táncolnak, egyszerre figyelik meg az embert, a helyzetet kívülről és belülről.”

T. H.